

MINISTARSTVO
POLJOPRIVREDE

VODIČ ZA STAVLJANJE NA TRŽIŠTE VOĆNIH SOKOVA I NJIMA SLIČNIH PROIZVODA NAMIJENJENIH ZA KONZUMACIJU

MINISTARSTVO
POLJOPRIVREDE

VODIČ ZA STAVLJANJE NA TRŽIŠTE VOĆNIH SOKOVA I NJIMA SLIČNIH PROIZVODA NAMIJENJENIH ZA KONZUMACIJU

Prosinac, 2023.

Sadržaj

1. Uvod	.1
1.1 Koja je svrha vodiča?	.1
1.2. Zakonodavni okvir	.1
1.3. Kome je vodič namijenjen?	.2
1.4. Pojmovi	.2
2. Definicije proizvoda i njihove karakteristike	.5
2.1. Voćni sok	.5
2.2. Voćni sok od koncentriranog voćnog soka	.6
2.3. Koncentrirani voćni sok	.7
2.4. Voćni sok ekstrahiran vodom	.7
2.5. Dehidrirani voćni sok ili voćni sok u prahu	.8
2.6. Voćni nektar	.9
2.7. Ostalo	10
3. Dopušteni sastojci, postupci i tvari	11
3.1. Dopušteni sastojci	11
3.2. Dopušteni postupci i tvari	11
4. Označavanje proizvoda	13
4. 1. Obvezni podaci	13
4.2. Dodatni obvezni podaci	17
4.3. Ostala pravila označavanja	17
4.4. Označavanje serije ili lota	17
4.5. Naziv proizvoda prema upotrebi voćne vrste	18
4.6. Navodi uz naziv hrane	18
4.7. Praksa poštenog informiranja potrošača	18
4.8. Dobrovoljne informacije	19
Prilog I.	20
Označavanje voćnih sokova i njima sličnih proizvoda	20
1. Primjer: voćni sok	20
2. Primjer: voćni nektar	21

1. UVOD

1.1 KOJA JE SVRHA VODIČA?

Vodič za stavljanje na tržište voćnih sokova i njima sličnih proizvoda namijenjenih za konzumaciju izrađen je u svrhu boljeg razumijevanja i pravilne primjene odredbi Pravilnika o voćnim sokovima i njima sličnim proizvodima namijenjenim za konzumaciju (Narodne novine, broj 48/13).

1.2. ZAKONODAVNI OKVIR

1. Zakon o poljoprivredi (Narodne novine, broj 118/18 i 42/20, 127/20 - Odluka USRH, 52/21 i 152/22)
2. Pravilnik o voćnim sokovima i njima sličnim proizvodima namijenjenim za konzumaciju (Narodne novine, broj 48/13) (u daljnjem tekstu: Pravilnik)

Pravilnikom su preuzete sljedeće Direktive:

- a) Direktiva Vijeća 2001/112/EZ od 20. prosinca 2001. o voćnim sokovima i određenim sličnim proizvodima namijenjenim za konzumaciju (SL L 10, 12. 1. 2002.)
  - b) Direktiva 2012/12/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. travnja 2012. o izmjeni Direktive Vijeća 2001/112/EZ o voćnim sokovima i određenim sličnim proizvodima namijenjenim prehrani ljudi (SL L 115, 19.04.2012.)
  - c) Direktiva Komisije 2009/106/EZ od 14. kolovoza 2009. kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva Vijeća 2001/112/EZ o voćnim sokovima i određenim sličnim proizvodima namijenjenim za konzumaciju (SL L 212, 15. 8. 2009.)
3. Uredba (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani, izmjeni uredbi (EZ) br. 1924/2006 i (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Komisije 87/250/EEZ, Direktive Vijeća 90/496/EEZ, Direktive Komisije 1999/10/EZ, Direktive 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Komisije 2002/67/EZ i 2008/5/EZ i Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004 (SL L 304, 22.11.2011.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 1169/2011)
  4. Provedbena uredba komisije (EU) 2018/775 od 28. svibnja 2018. o utvrđivanju pravila za primjenu članka 26. stavka 3. Uredbe (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća o informiranju potrošača o hrani u pogledu pravila o navođenja zemlje podrijetla ili mjesta podrijetla glavnog sastojka hrane
  5. Naputak o načinu primjene izuzeća od navođenja nutritivne deklaracije na hrani (Narodne novine, broj 79/17)
  6. Pravilnik o oznakama ili znakovima koji određuju seriju ili lot kojem hrana pripada (Narodne novine, broj 26/13)
  7. Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL L 031, 28.01.2002.)

8. Uredba (EZ) br. 1332/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o prehrambenim enzimima i o izmjeni Direktive Vijeća 83/417/EEZ, Uredbe Vijeća (EZ) 1493/1999, Direktive 2000/13/EZ, Direktive Vijeća 2001/112/EZ i Uredbe (EZ) br. 258/97 (SL L 354/7, 31.12.2008.)
9. Uredba (EZ) br. 1333/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o prehrambenim aditivima (SL L 354/16, 16.12.2008.)
10. Uredba (EZ) br. 1334/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o aromama i nekim sastojcima hrane s osobinama aroma za upotrebu u i na hrani, te o izmjeni Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1601/91, uredbi (EZ) br. 2232/96 i (EZ) br. 110/2008 te Direktive 2000/13/EZ (SL L 354/34, 16.12.2008.)
11. Uredba (EZ) br. 1924/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama koje se navode na hrani (SL L 404, 30.12.2006.)
12. Uredba (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o dodavanju vitamina, minerala i određenih drugih tvari hrani (SL L 404/26, 20.12.2006.)
13. Pravilnik o šećerima i metodama analiza šećera namijenjenih za konzumaciju (Narodne novine, broj 39/09 i 144/10)
14. Pravilnik o medu (Narodne novine, broj 53/15 i 47/17)
15. Zakon o vodi za ljudsku potrošnju (Narodne novine, broj 30/23)
16. Pravilnik o parametrima sukladnosti, metodama analiza i monitorinzima vode namijenjene za ljudsku potrošnju (Narodne novine, broj 64/23)
17. Zakon o materijalima i predmetima koji dolaze u neposredan dodir s hranom (Narodne novine broj 25/13, 41/14 i 114/18)
18. Zakon o informiranju potrošača o hrani (Narodne novine, broj 56/13, 14/14, 56/16 i 32/19)

1.3. KOME JE VODIČ NAMIJENJEN?

Ovaj Vodič je namijenjen subjektima u poslovanju s hranom koji na tržište stavljaju voćne sokove i njima slične proizvode te osobama ovlaštenim za provedbu službenih kontrola.

1.4. POJMOVI

1. Voće

Sve vrste voća, uključujući rajčicu.

Voće mora biti zdravo, odgovarajuće zrelosti i svježije ili konzervirano primjenom fizikalnih postupaka ili obradom, uključujući obradu nakon branja provedenu u skladu s propisima.

2. Voćna kaša

Voćna kaša je proizvod koji može fermentirati, ali je nefermentiran, a proizvodi se primjenom odgovarajućih fizikalnih procesa kao što su pasiranje, drobljenje, mljevenje jestivog dijela cijelog ili oguljenog voća bez uklanjanja soka.

3. Koncentrirana voćna kaša

Koncentrirana voćna kaša je proizvod koji se dobiva iz voćne kaše fizikalnim uklanjanjem određene količine vode.

Aroma koja je dobivena primjenom dozvoljenih fizikalnih postupaka (točka 3. Dijela II. Priloga I. Pravilnika) te, ako je u potpunosti **iz iste vrste voća**, može biti vraćena u koncentriranu voćnu kašu.

4. Aroma

Ne dovodeći u pitanje Uredbu (EZ) br. 1333/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o prehranbenim aditivima, povratne arome se dobivaju tijekom prerade voća primjenom odgovarajućih fizikalnih procesa. Ti se fizikalni procesi mogu primijeniti u svrhu zadržavanja, očuvanja ili stabilizacije kvalitete arome, a posebno uključuju cijeđenje, ekstrakciju, destilaciju, filtraciju, adsorpciju, isparavanje, frakcioniranje i koncentriranje.

Aroma se proizvodi od jestivih dijelova voća; iako aroma može biti i hladno prešano ulje od kore citrusa i spojevi iz koštica.

5. Šećeri

- šećeri definirani Pravilnikom o šećerima i metodama analiza šećera namijenjenih za konzumaciju (Narodne novine, broj 39/09 i 144/10);
- fruktozni sirup;
- šećeri podrijetlom iz voća.

6. Med

Med jest prirodno sladak proizvod što ga medonosne pčele (*Apis mellifera*) proizvode od nektara medonosnih biljaka ili sekreta živih dijelova biljaka ili izlučevina kukaca koji sišu na živim dijelovima biljaka, koje pčele skupljaju, dodaju mu vlastite specifične tvari, pohranjuju, izdvajaju vodu i odlažu u stanice saća do sazrijevanja, kako je definirano Pravilnikom o medu (Narodne novine, broj 53/15 i 47/17).

7. Pulpa ili čestice voćnog tkiva

Pulpa ili čestice voćnog tkiva su proizvodi koji se dobivaju od jestivih dijelova voća iste vrste bez uklanjanja soka. Kod voća citrusa, pulpa i čestice voćnog tkiva se dobivaju iz endokarpa.

2. DEFINICIJE PROIZVODA I NJIHOVE KARAKTERISTIKE

2.1. VOĆNI SOK

PRAVILNIK

Voćni sok je proizvod koji može fermentirati, ali je nefermentiran, a proizvodi se od jestivog dijela voća koje je zdravo, svježe ili konzervirano hlađenjem ili smrzavanjem jedne ili više vrsta pomiješanih zajedno, a ima boju, aromu i okus karakterističan za sok od voća od kojega potječe.

Aroma, pulpa i čestice voćnog tkiva koji su dobiveni odgovarajućim fizikalnim postupcima iz iste vrste voća mogu biti vraćeni u sok.

U slučaju citrus voća, voćni sok se mora proizvesti iz endokarpa. Iznimno, sok limete može se proizvesti od cijelih plodova.

Ako se sokovi proizvode iz voća sa košticama, sjemenkama i korom, dijelovi ili sastavni dijelovi koštica, sjemenki i kore ne smiju se nalaziti u sokovima. Ova odredba se ne primjenjuje na slučajeve gdje se dijelovi koštica, sjemenki i kore ne mogu ukloniti primjenom dobre proizvođačke prakse.

U proizvodnji voćnog soka dopušteno je miješanje voćnog soka i voćne kaše.

OBJAŠNJENJE

Voćni sok je sok dobiven izravno iz voća odnosno proizvod je mehaničke prerade jedne ili više vrsta zdravog, tehnološki zrelog, svježeg ili ohlađenog voća koje nije fermentiralo. Boja, aroma, okus i miris voćnog soka trebaju biti svojstveni voću od kojeg je sok proizveden. Aroma, pulpa i čestice voćnog tkiva koji su bili izdvojeni tijekom prerade mogu biti vraćeni istom soku. Mogu se dodavati i hranjive tvari kao vitamini, minerali u količinama određenim posebnim propisima navedenim u točki 3. Dopušteni sastojci, postupci i tvari ovoga Vodiča.

Voćnom soku dopušteno je vraćanje arome, pulpe i čestica voćnog tkiva.

Proizvod se prodaje pod nazivom voćni sok:

- za proizvod dobiven od jednog voća, riječ „voće“ zamjenjuje se nazivom vrste voća koje se koristi, npr. sok od jabuke, sok od naranče
- za proizvod proizveden od dviju ili više vrsta voća, naziv proizvoda mora biti sastavljen od popisa voća upotrijebljenog u proizvodnji, prema padajućem redoslijedu s obzirom na volumen voćnih sokova ili kaša (proizvodi dobiveni miješanjem kombinacije sokova i kaša mogu se nazvati sokom), npr. sok od jabuke i kruške ili sok od naranče i grejpa
- u slučaju proizvoda proizvedenih od tri ili više vrsta voća, navođenje upotrijebljenog voća se može zamijeniti riječima: „nekoliko vrsta voća“ ili sličnim riječima ili brojem upotrijebljenih vrsta voća npr. voćni sok multivitamin (voćni sok od jabuke, naranče, ananasa i breskve).

2.2. VOĆNI SOK OD KONCENTRIRANOG VOĆNOG SOKA

PRAVILNIK

Voćni sok od koncentriranog voćnog soka proizvodi se rekonstituiranjem koncentriranog voćnog soka s vodom za piće koja udovoljava kriterijima Zakona o vodi za ljudsku potrošnju (Narodne novine, broj 30/23) i odredbama Pravilnika o parametrima sukladnosti, metodama analiza i monitorinzima, vode namijenjene za ljudsku potrošnju (Narodne novine, broj 64/23).

Sadržaj topljive tvari finalnog proizvoda mora udovoljavati najmanjoj vrijednosti stupnjeva Brix-a za rekonstituirane sokove iz Priloga V. Pravilnika.

Ako se sok od koncentriranog voćnog soka proizvodi od voća koje nije navedeno u Prilogu V. Pravilnika, najmanja vrijednost stupnjeva Brix-a rekonstituiranog soka mora biti jednaka vrijednosti stupnjeva Brix-a soka ekstrahiranog iz voća, a koje je upotrijebljeno za proizvodnju koncentriranog voćnog soka.

Aroma, pulpa i čestice voćnog tkiva koji su dobiveni odgovarajućim fizikalnim postupcima iz iste vrste voća mogu biti vraćeni u voćni sok od koncentriranog voćnog soka.

Voćni sok od koncentriranog voćnog soka proizvodi se primjenom odgovarajućih procesa kojima se zadržavaju esencijalne fizikalne, kemijske, senzorske i nutritivne karakteristike prosječne vrste soka od voća od kojega potječe.

U proizvodnji voćnog soka od koncentriranog voćnog soka dopušteno je miješanje voćnog soka i/ili koncentriranog voćnog soka i voćne kaše i/ili koncentrirane voćne kaše.

OBJAŠNJENJE

Voćni sok od koncentriranog voćnog soka je sok, koji je koncentriran i vraćen u izvorno stanje dodavanjem vode. Koncentrirani voćni sok se proizvodi od voćnog soka jedne ili više vrsta voća fizikalnim izdvajanjem određene količine vode. Ako je proizvod namijenjen krajnjem potrošaču količina izdvojene vode mora biti barem 50 % početnog volumena. Dehidrirani ili voćni sok u prahu se proizvodi izdvajanjem (gotovo) ukupne količine vode fizikalnim postupcima.

Voćni sok od koncentriranog voćnog soka se proizvodi tako da se koncentriranom voćnom soku ponovno dodaje ona količina vode koja je izdvojena tijekom koncentriranja i aroma te prema potrebi pulpa i čestice voćnog tkiva, izdvojene tijekom koncentriranja tog ili voćnog soka iste vrste. Tako proizvedeni sok treba imati senzorska i fizikalno-kemijska svojstva ista kakva bi imao da je proizveden iz voća iste vrste.

Proizvod se prodaje pod nazivom voćni sok od koncentriranog voćnog soka.

Uvjet “od koncentriranog” čini dio naziva ovog proizvoda i ne smije se izostaviti iz naziva na bilo kojem dijelu ambalaže, i to:

- u slučaju soka dobivenog od jednog voća, riječ voće mora biti zamijenjeno nazivom voća koje se koristi,
  - ▶ npr. sok od jabuke od koncentriranog soka jabuke, sok od naranče od koncentriranog soka naranče
- za proizvode proizvedene od dvije ili više vrsta voća, naziv proizvoda mora biti sastavljen od popisa voća upotrijebljenog u proizvodnji, prema padajućem redoslijedu s obzirom na volumen voćnih sokova ili kaša,
  - ▶ npr. sok od jabuke i kruške od koncentriranog soka jabuke i kruške ili sok od naranče i grejpa od koncentriranog soka naranče i grejpa
- u slučaju proizvoda proizvedenih od tri ili više vrsta voća, navođenje upotrijebljenog voća se može zamijeniti riječima: „nekoliko vrsta voća“ ili sličnim riječima, ili brojem upotrijebljenih vrsta voća,
  - ▶ npr. sok od jabuke, kruške i naranče od koncentriranog soka jabuke, kruške i naranče

- kada se sok sastoji od mješavine voćnog soka i voćnog soka od koncentriranog voćnog soka, potrebno je u blizini naziva proizvoda, koji mora biti jasno vidljiv, dodati formulaciju „djelomično od koncentriranog...“.

- ▶ npr. sok od jabuke i kruške od soka jabuke i djelomično koncentriranog soka kruške.

U proizvodnji voćnog soka od koncentriranog voćnog soka dopušteno je miješanje voćnog soka i/ili koncentriranog voćnog soka i voćne kaše i/ili koncentrirane voćne kaše pri čemu se koristi naziv voćni sok od koncentriranog voćnog soka.

2.3. KONCENTRIRANI VOĆNI SOK

PRAVILNIK

Koncentrirani voćni sok proizvodi se od voćnog soka jedne ili više vrsta voća fizikalnim uklanjanjem određene količine vode. Ako je proizvod namijenjen krajnjem potrošaču, količina uklonjene vode treba iznositi najmanje 50 %.

Aroma, pulpa i čestice voćnog tkiva koje su dobivene odgovarajućim fizikalnim postupcima iz iste vrste voća mogu biti vraćeni u koncentrirani voćni sok.

OBJAŠNJENJE

Proizvod se prodaje pod nazivom koncentrirani voćni sok, i to:

- u slučaju soka dobivenog od jedne vrste voća, riječ voće mora biti zamijenjena s nazivom voća koji se koristi,
  - ▶ npr. koncentrirani sok od jabuke, koncentrirani sok od naranče itd.;
- za proizvode proizvedene od dvije ili više vrsta voća, naziv proizvoda mora biti sastavljen od popisa voća upotrijebljenog u proizvodnji, prema padajućem redoslijedu s obzirom na volumen voćnih sokova ili kaša,
  - ▶ npr. koncentrirani sok od jabuke i sok od kruške ili koncentrirani sok naranče i sok od grejpa itd.;
- u slučaju proizvoda proizvedenih od tri ili više vrsta voća, navođenje upotrijebljenog voća se može zamijeniti riječima: „nekoliko vrsta voća“ ili sličnim riječima, ili brojem upotrijebljenih vrsta voća.

Koncentrirani voćni sok zahtjeva dodavanje vode prije upotrebe.

Koncentrirani voćni sok, koji nije namijenjen isporuci krajnjem potrošaču, mora sadržavati navod kojim se ukazuje na prisutnost i količinu dodanog soka od limuna, soka od limete ili tvari za reguliranje kiselosti dopuštenih u Uredbi (EZ) broj 1333/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o prehrambenim aditivima. Navod se mora nalaziti na pakiranju, ili na etiketi koja je pričvršćena na ambalažu/pakiranje, ili u popratnom dokumentu. Koncentriranom voćnom soku dopušteno je vraćanje arome, pulpe i čestica voćnog tkiva.

2.4. VOĆNI SOK EKSTRAHIRAN VODOM

PRAVILNIK

Voćni sok ekstrahiran vodom proizvodi se difuzijom s vodom od:

- pulpe cijelog ploda čiji se sok ne može ekstrahirati niti jednim fizikalnim postupkom, ili
- dehidriranog cijelog ploda.

OBJAŠNENJE

Voćni sok ekstrahiran vodom je sok dobiven difuzijom s vodom od pulpe cijelog ploda, ukoliko se sok ne može izdvojiti odgovarajućim fizikalnim postupcima kao što je slučaj kod soka od acai bobica, ili od dehidriranog cijelog ploda voća poput suhih šljiva ili grožđica.

U slučaju dehidriranog cijelog ploda, voće se podvrgava ekstrakciji vodom da bi se proizveo sok koji se može prodati kao takav ili se ponovno koncentrira i vraća u prvotno stanje.

Proizvod se prodaje pod nazivom voćni sok ekstrahiran vodom, i to:

- u slučaju soka dobivenog od jedne vrste voća, riječ voće mora biti zamijenjena s nazivom voća koji se koristi,
  - ▶ npr. sok od suhih šljiva ekstrahiran vodom;
- za proizvode proizvedene od dvije ili više vrsta voća, naziv proizvoda mora biti sastavljen od popisa voća upotrijebljenog u proizvodnji, prema padajućem redoslijedu s obzirom na volumen voćnih sokova ili kaša,
  - ▶ npr. sok od suhih šljiva i suhih grožđica ekstrahiran vodom itd.;
- u slučaju proizvoda proizvedenih od tri ili više vrsta voća, navođenje upotrijebljenog voća se može zamijeniti riječima: „nekoliko vrsta voća“ ili sličnim riječima, ili brojem upotrijebljenih vrsta voća.

2.5. DEHIDRIRANI VOĆNI SOK ILI VOĆNI SOK U PRAHU

PRAVILNIK

Dehidrirani voćni sok ili voćni sok u prahu proizvodi se od voćnog soka jedne ili više vrsta voća fizikalnim uklanjanjem gotovo sve količine vode.

OBJAŠNENJE

Proizvod se prodaje pod nazivom dehidrirani voćni sok u prahu, i to:

- u slučaju soka dobivenog od jedne vrste voća, riječ voće mora biti zamijenjena s nazivom voća koji se koristi, tj. dehidrirani sok od jabuke/sok od jabuke u prahu, dehidrirani sok od naranče/naranča u prahu itd.;
- za proizvode proizvedene od dvije ili više vrsta voća, naziv proizvoda mora biti sastavljen od popisa voća upotrijebljenog u proizvodnji, prema padajućem redoslijedu s obzirom na volumen voćnih sokova ili kaša tj. dehidrirani sok od jabuke i kruške/sok od jabuka i kruška u prahu, dehidrirani sok od naranče i grejpa/sok od naranča i grejpa u prahu itd.;
- u slučaju proizvoda proizvedenih od tri ili više vrsta voća, navođenje upotrijebljenog voća se može zamijeniti riječima: „nekoliko vrsta voća“ ili sličnim riječima, ili brojem upotrijebljenih vrsta voća.

Dehidrirani voćni sok ili voćni sok u prahu zahtjeva dodavanje vode prije upotrebe.

2.6. VOĆNI NEKTAR

PRAVILNIK

Voćni nektar je proizvod koji može fermentirati ali je nefermentiran, a koji:

- se proizvodi dodavanjem vode s ili bez dodatka šećera i/ili meda proizvodima definiranim u točkama od 1. do 4. Pravilnika, voćnoj kaši i/ili koncentriranoj voćnoj kaši i/ili mješavini tih proizvoda, i
- udovoljava zahtjevima iz Priloga 4. Pravilnika.

Ne dovodeći u pitanje Uredbu (EZ) br. 1924/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o prehranbenim i zdravstvenim tvrdnjama koje se navode na hrani, kada se voćni nektari proizvode bez dodatka šećera ili sa smanjenom energetske vrijednosti, šećeri se mogu u potpunosti ili djelomično zamijeniti sa sladilima.

Aroma, pulpa i čestice voćnog tkiva koje su dobivene odgovarajućim fizikalnim postupcima iz iste vrste voća mogu biti vraćeni u voćni nektar.

OBJAŠNJENJE

Voćni nektar je proizvod dobiven kombinacijom voćnog soka, voćnog soka iz koncentriranog voćnog soka, koncentriranog voćnog soka, voćnog soka ekstrahiranog vodom, dehidriranog voćnog soka ili voćnog soka u prahu, voćne kaše, koncentrirane kaše od voća ili bilo kojom mješavinom tih proizvoda s vodom.

Proizvod se stavlja na tržište pod nazivom voćni nektar i to;

- u slučaju soka dobivenog od jedne vrste voća, riječ voće mora biti zamijenjena s nazivom voća koji se koristi
  - ▶ npr. nektar od jabuke, nektar od naranče itd.;
- za proizvode proizvedene od dvije ili više vrsta voća, naziv proizvoda mora biti sastavljen od popisa voća upotrijebljenog u proizvodnji, prema padajućem redoslijedu s obzirom na volumen voćnih sokova ili kaša
  - ▶ npr. nektar od jabuke i kruške, nektar od naranče i grejpa itd.;
- u slučaju proizvoda proizvedenih od tri ili više vrsta voća, navođenje upotrijebljenog voća se može zamijeniti riječima: „nekoliko vrsta voća“ ili sličnim riječima, ili brojem upotrijebljenih vrsta voća.

Pri označavanju voćnih nektara, mora se navesti minimalna količina voćnog soka, voćne kaše ili mješavine tih sastojaka, navodom „*udio voća najmanje... %*“. Ovaj podatak mora biti u istom vidnom polju kao i naziv proizvoda.

Za proizvodnju voćnog nektara su potrebne minimalne količine voćnog soka, voćne kaše ili mješavine takvog soka i kaše, ovisno o vrsti upotrijebljenog voća. Minimalne količine utvrđene su u Prilogu IV. Pravilnika.

Također, voćnom nektaru se može dodati šećer i/ili med u količini do 20 % u odnosu na ukupnu masu gotovog proizvoda.

Pri proizvodnji voćnih nektara bez šećera ili smanjene energetske vrijednosti, šećer se može djelomično ili potpuno zamijeniti sladilima. Dozvoljeno je dodavanje ugljikovog dioksida, vitamina i minerala. Minimalni udio voćnog soka u voćnom nektaru može biti od 25 % do 50 % ovisno od vrste voća.

2.7. OSTALO

Svi ostali proizvodi koji nisu definirani Pravilnikom stavljaju se na tržište pod uobičajenim ili opisnim nazivom dovoljno jasnim za potrošača npr. bezalkoholna pića, napitci i sl.

3. DOPUŠTENI SASTOJCI, POSTUPCI I TVARI

3.1. DOPUŠTENI SASTOJCI

1. **Vitamini i minerali** sukladno Uredbi (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o dodavanju vitamina, minerala i određenih drugih tvari hrani.
2. **Prehrambeni aditivi** sukladno Uredbi (EZ) br.1333/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o prehrambenim aditivima.
3. Dopušteno je dodavanje **soka od limuna i/ili limete i/ili koncentriranog soka od limuna i/ili limete** u količini do 3 g po litri soka izraženo kao bezvodna limunska kiselina, u svrhu korekcije kiselog okusa.
4. Soku od rajčice i soku od rajčice od koncentriranog soka od rajčice dopušteno je dodavanje soli, začina i aromatičnog bilja.
5. U voćni sok i njemu slične proizvode **nije dozvoljeno** dodavanje aroma (izuzetak je vraćanje aroma dobivenih iz iste vrste voća) dok se u ostala bezalkoholna pića iste mogu dodavati i u tom slučaju moraju biti navedeni u popisu sastojaka. Također, aroma je definirana člankom 3. stavkom 2. točkom (a) Uredbe (EZ) br. 1334/2008 o aromama i nekim sastojcima hrane s osobinama aroma za upotrebu u i na hrani.

3.2. DOPUŠTENI POSTUPCI I TVARI

- Mehanički postupci ekstrakcije;
- Uobičajeni fizikalni postupci, uključujući in-line ekstrakciju vodom (difuzija) iz jestivih dijelova voća, osim iz grožđa, za proizvodnju koncentriranih voćnih sokova uz uvjet da tako proizvedeni koncentrirani voćni sokovi udovoljavaju zahtjevima iz točke 1. Dijela I. Pravilnika;
- Za sok od grožđa, kada se primjenjuje sulfitanje grožđa sa sumporovim dioksidom dopušteno je desulfitanje fizikalnim postupcima uz uvjet da ukupna količina SO₂ u gotovom proizvodu ne prelazi 10 mg/l;
- Pripravci enzima: pektinaze (za cijepanje pektina), proteinaze (za cijepanje proteina) i amilaze (za cijepanje škroba) uz udovoljavanje zahtjevima Uredbe (EZ) broj 1333/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o prehrambenim aditivima;
- Jestiva želatina;
- Tanini;
- Silika gel;
- Aktivni ugljen;
- Dušik;
- Bentonit kao adsorpcijska glina;

- Kemijski inertna sredstva za filtraciju i sredstva za taloženje (uključujući perlit, ispranu dijatomejsku zemlju, celulozu, netopljivi poliamid, polivinilpolipirolidon, polistiren) koja udovoljavaju odredbama Zakona o materijalima i predmetima koji dolaze u neposredan dodir s hranom (Narodne novine, broj 25/13, 41/14 i 114/18).
- Kemijski inertna sredstva za adsorpciju koja udovoljavaju odredbama Zakona o materijalima i predmetima koji dolaze u neposredan dodir s hranom (Narodne novine, broj 25/13, 41/14 i 114/18) i koja se koriste za smanjivanje količine limonena i naringina u sokovima od citrusa bez značajnog utjecaja na količine liomonin glukozida, kiselina, šećera (uključujući oligosaharide) ili minerala.

4. OZNAČAVANJE PROIZVODA

4. 1. OBVEZNI PODACI

Sukladno članku 9. Uredbe (EU) br. 1169/2011 pri označavanju voćnih sokova i njima sličnih proizvoda obvezno je navesti sljedeće podatke:

a) naziv hrane;

Naziv hrane mora biti propisani naziv:

- voćni sok,
- voćni sok od koncentriranog voćnog soka,
- koncentrirani voćni sok,
- voćni sok ekstrahiran vodom,
- dehidrirani voćni sok ili voćni sok u prahu i
- voćni nektar.

Ako takav naziv ne postoji, upotrebljava se uobičajeni naziv, odnosno naziv kojega su potrošači u državi članici u kojoj se hrana prodaje prihvatili kao naziv te hrane, bez da ga treba dodatno objašnjavati ili, ako takav uobičajeni naziv ne postoji ili se ne koristi, treba navesti opisni naziv hrane, odnosno naziv kojim se opisuje hrana, prema potrebi i njezina upotreba te je dovoljno jasan da potrošači znaju njezinu stvarnu prirodu i da je razlikuju od druge hrane s kojom bi se mogla zamijeniti.

Naziv hrane se ne smije zamijeniti nazivom koji je zaštićen pravima intelektualnog vlasništva, nazivom robne marke ili izmišljenim nazivom.

Naziv hrane mora sadržavati ili biti popraćen podacima o fizikalnom stanju hrane ili njezinoj posebnoj obradi (na primjer, u prahu, ponovno smrznuta, liofilizirana, brzo smrznuta, koncentrirana, dimljena) u svim slučajevima u kojima bi izostavljanje tih informacija potrošača moglo dovesti u zabludu.

Relevantne odredbe: članak 17. i Prilog VI. Uredbe (EU) br. 1169/2011.

- ▶ npr. sok od više vrsta voća proizveden od koncentriranih voćnih sokova i koncentrirane voćne kaše.

b) popis sastojaka;

Sastojak je tvar ili proizvod, uključujući arome, prehrambene aditive i prehrambene enzime te bilo koji sastavni dio složenog sastojka koji se koristi u proizvodnji ili pripremi hrane i koji se nalazi u gotovom proizvodu, čak i u izmijenjenom obliku; rezidui se ne smatraju „sastojcima“.

Popis sastojaka mora biti naslovljen ili mu mora prethoditi navod koji se sastoji ili koji uključuje riječ „sastojci“. Popis sastojaka mora uključivati sve sastojke hrane navedene padajućim redoslijedom s obzirom na

masu koja je utvrđena u vrijeme njihove upotrebe u proizvodnji hrane. Propisana su i izuzeća od navođenja popisa sastojaka.

Propisano je i izostavljanje sastavnih dijelova hrane u popisu sastojaka.

Relevantne odredbe: članak 18., 19. i 20. te Prilog VII. Uredbe (EU) br. 1169/2011.

- ▶ npr. Sastojci: koncentrirani sok od jabuke i naranče, koncentrirana kaša od breskve, vitamin C.

c) svi sastojci ili pomoćne tvari u procesu proizvodnje koji uzrokuju alergije ili intolerancije;

Sastojci ili pomoćne tvari u procesu proizvodnje koji su navedeni u Prilogu II. Uredbe (EU) br. 1169/2011 ili su dobiveni od tvari ili proizvoda iz Priloga II. Uredbe (EU) br. 1169/2011, koji uzrokuju alergije ili intolerancije, a koji su upotrijebljeni u procesu proizvodnje ili pripreme hrane i koji su prisutni u gotovom proizvodu, čak i u promijenjenom obliku.

Tvari ili proizvodi koji uzrokuju alergije ili intolerancije moraju biti navedeni u popisu sastojaka pod nazivom navedenim u Prilogu II. Uredbe (EU) br. 1169/2011. Naziv treba biti naglašen uporabom vrste pisma koje se jasno razlikuje od vrste pisma kojim su pisani ostali sastojci, na primjer različitim slovima, stilovima ili bojama u pozadini.

Ako nema popisa sastojaka, ispred naziva tvari ili proizvoda iz Priloga II. Uredbe (EU) br. 1169/2011 potrebno je staviti riječ „sadrži”.

U slučaju eventualne mogućnosti nenamjerne prisutnosti tvari ili proizvoda koji uzrokuju alergije ili intolerancije, ispred njihovog naziva se uobičajeno navode riječi “može sadržavati:”

Relevantne odredbe: članak 21. te Prilog II. Uredbe (EU) br. 1169/2011.

d) količinu određenih sastojaka ili kategorija sastojaka;

Označavanje količine određenog sastojka ili kategorije sastojaka upotrijebljenih u proizvodnji ili pripremi hrane obvezno je u slučajevima kada je: sastojak ili kategorija sastojaka navedena u nazivu hrane pod kojim se ta hrana prodaje ili takav naziv potrošača navodi na taj sastojak, zatim kada je sastojak ili kategorija sastojaka naglašena riječima, slikama ili crtežima te kada je sastojak ili kategorija sastojaka od osnovnog značaja za svojstvo odnosno opis hrane i njeno razlikovanje od druge hrane s kojom bi se mogla zamijeniti zbog svog naziva ili izgleda.

Navod količine sastojka ili kategorije sastojaka mora biti izražen u obliku postotka koji mora odgovarati količini sastojka ili sastojaka u trenutku uporabe.

Navod količine sastojka se mora nalaziti u nazivu hrane ili neposredno pored naziva hrane, ili u popisu sastojaka uz odgovarajući naziv sastojka ili kategorije sastojaka na koje se odnosi.

Propisana su izuzeća za slučajeve kada navođenje količine sastojka ili kategorije sastojka nije obvezno.

U Prilogu VIII. Uredbe (EU) br. 1169/2011, između ostalog, utvrđeno je da navođenje količine sastojaka nije potrebno za sastojak ili kategoriju sastojaka čiju količinu treba označiti u skladu s odredbama Unije, između ostalog i kod proizvoda obuhvaćenih Direktivom Vijeća 2001/112/EZ (članak 22.). Međutim, u slučaju nektara proizvedenih od dviju ili više vrsta voća koje su pojedinačno istaknute na etiketi riječima ili slikom ili pojedinačno navedene u nazivu hrane, treba navesti i količinu ili postotak tih sastojaka.

Relevantne odredbe: članak 22. te Prilog VIII. Uredbe (EU) br. 1169/2011.

- ▶ npr. navođenje količine sastojaka u popisu sastojaka
Sastojci: koncentrirani sok od jabuke (20 %), koncentrirani sok od naranče (20 %),

e) neto količinu hrane;

Neto količina hrane mora biti iskazana u jedinicama za mjerenje obujma za tekuće proizvode (litre, mililitri), a u jedinicama za mjerenje mase (kilogrami, gram) za druge proizvode.

Relevantne odredbe: članak 23. te Prilog IX. Uredbe (EU) br. 1169/2011.

- ▶ npr. Neto količina: 1 L.

f) datum minimalne trajnosti ili „upotrijebiti do” datum;

Hrana se označava datumom minimalne trajnosti: „najbolje upotrijebiti do:...” ili „najbolje upotrijebiti do kraja:...” iz čega slijedi datum ili informacija gdje se datum nalazi na ambalaži.

Na hrani koja je s mikrobiološkog stajališta brzo kvarljiva (primjerice svježe cijedeni voćni sokovi) i stoga je vjerojatno da će nakon kraćega razdoblja predstavljati izravnu opasnost za zdravlje ljudi, datum minimalne trajnosti treba zamijeniti „upotrijebiti do” datumom.

Relevantne odredbe: članak 24. te Prilog X. Uredbe (EU) br. 1169/2011.

- ▶ npr. Najbolje upotrijebiti do: datum označen pored zatvarača.

g) posebne uvjete čuvanja i/ili upotrebe;

U slučajevima u kojima hrana zahtjeva posebne uvjete čuvanja i/ili upotrebe pod posebnim uvjetima, te je uvjete potrebno navesti. Kako bi se osiguralo odgovarajuće čuvanje ili upotreba hrane nakon otvaranja ambalaže, prema potrebi treba navesti uvjete čuvanja i/ili rok za konzumaciju hrane.

Relevantne odredbe: članak 25. Uredbe (EU) br. 1169/2011.

- ▶ npr. Čuvati na hladnom i suhom mjestu.

Nakon otvaranja čuvati u hladnjaku i konzumirati u roku od 3 dana.

h) ime ili naziv i adresu subjekta u poslovanju hranom;

Na hrani se označava subjekt u poslovanju s hranom, koji je odgovoran za informacije o hrani, a koji ima sjedište u Europskoj uniji (najčešće proizvođač, vlasnik robne marke i sl.), što je u slučaju hrane koja se uvozi iz trećih zemalja uvoznik za tržište Europske unije. Navedeni subjekt u poslovanju s hranom mora osigurati prisutnost i točnost informacija o hrani u skladu s primjenjivim propisima o informacijama o hrani i zahtjevima odgovarajućih nacionalnih propisa.

Relevantne odredbe: članak 8. stavci 1. i 2. Uredbe (EU) br. 1169/2011.

- ▶ npr. VOČKO d.o.o., Zagrebačka ul. 36, 10 000 Zagreb, Hrvatska.

i) zemlju ili mjesto podrijetla;

Navođenje zemlje podrijetla ili mjesta podrijetla nije obvezno za svu hranu pa tako niti za voćne sokove i njima srodne proizvode, osim u slučaju ako bi izostavljanje toga podatka moglo dovesti potrošača u zabludu u pogledu stvarne zemlje podrijetla ili mjesta podrijetla hrane, a posebno ako bi informacije koje prate hranu ili čitava etiketa ukazivale na to da hrana potječe iz druge zemlje podrijetla ili mjesta podrijetla.

Također zemlja podrijetla ili mjesto podrijetla može se navoditi na dobrovoljnoj osnovi.

Označavanje zemlje ili mjesta podrijetla glavnog sastojka hrane:

Ako su zemlja podrijetla ili mjesto podrijetla navedeni na hrani na bilo koji način (navod, slika simbol i sl.)

bilo kao obvezni ili dobrovoljni podatak, ali se razlikuju od zemlje podrijetla ili mjesta podrijetla glavnoga sastojka hrane potrebno je navesti:

- zemlju podrijetla ili mjesto podrijetla glavnog sastojka; ili
- informaciju da se zemlja podrijetla ili mjesto podrijetla glavnoga sastojka razlikuju od zemlje podrijetla ili mjesta podrijetla hrane.

Relevantne odredbe: članak 26. Uredbe (EU) br. 1169/2011.

Relevantne odredbe: članci 2. i 3. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 2018/775

- ▶ npr. za sok od naranče koji je proizveden u Hrvatskoj od naranči, kao glavnog sastojka, čije je podrijetlo iz treće zemlje, odnosno zemlje koja nije članica EU ili Europskog gospodarskog prostora;

Zemlja podrijetla: Hrvatska

Zemlja podrijetla naranči: izvan EU-a

ili

Naranče ne potječu iz Hrvatske ili svaka slična tvrdnja za koju je vjerojatno da ima isto značenje za potrošača

- ▶ npr. za sok od naranče koji je proizveden u Hrvatskoj, a podrijetlo korištenih naranči, kao glavnog sastojka, je iz države članice EU, konkretno npr. Španjolske;

Zemlja podrijetla: Hrvatska

Zemlja podrijetla naranči: EU

ili

Zemlja podrijetla naranči: Španjolska

j) upute za upotrebu ili pripremu;

Upute za upotrebu ili pripremu kada u nedostatku takve upute ne bi bila moguća pravilna upotreba hrane, a iste moraju biti navedene na način kojim se omogućava primjerena upotreba hrane.

Relevantne odredbe: članak 27. Uredbe (EU) br. 1169/2011.

- ▶ npr. Protresti prije upotrebe.

k) nutritivna deklaracija;

Obvezna nutritivna deklaracija sadrži sljedeće podatke: energetske vrijednosti te količine masti, zasićenih masti, ugljikohidrata, šećera, bjelanjčevina i soli. Sadržaj obvezne nutritivne deklaracije može biti nadopunjen navođenjem količine jedne ili više sljedećih hranjivih tvari: jednostruko nezasićenih masnih kiselina, višestruko nezasićenih masnih kiselina, poliola, škroba, vlakana, bilo kojeg vitamina ili minerala koji su prisutni u značajnim količinama, koje su propisane.

Mjerne jedinice koje se upotrebljavaju u nutritivnoj deklaraciji za energiju su kilodžuli (kJ) i kilokalorije (kcal), a za hranjive tvari grami (g), miligrami (mg) ili mikrogrami (µg).

Energetska vrijednost i količine hranjivih tvari izražavaju se na 100 g ili 100 ml hrane. Međutim, mogu se u nekim slučajevima izraziti i po obroku i/ili jedinici konzumacije koju potrošač može lako prepoznati, pod uvjetom da su obroci ili jedinica konzumacije kvantificirani na etiketi i da je na ambalaži naveden broj obroka ili jedinica konzumacije u neposrednoj blizini nutritivne deklaracije.

Vrijednosti navedene u nutritivnoj deklaraciji su prosječne vrijednosti koje se temelje na proizvođačevoj analizi hrane, izračunu iz poznatih ili stvarnih prosječnih vrijednosti upotrijebljenih sastojaka ili izračunu iz opće utvrđenih i prihvaćenih podataka.

Nutritivna deklaracija se prezentiraju u tabličnom obliku, a ako prostorno to nije moguće, prezentiraju se u linijskom obliku.

- ▶ npr. linijski prikaz nutritivne deklaracije:

100 ml voćnog soka sadrži prosječno: energija 177kJ/42 kcal, masti 0 g od kojih zasićene masne kiseline 0 g, ugljikohidrati 8,9 g od kojih šećeri 8,9 g, bjelančevine 0,7 g, sol < 0,01 g, vitamin C 38 mg (47,5% od preporučenog unosa).

Relevantne odredbe: članci 28. - 35. te Prilozi XII, XIV, XV Uredbe (EU) br. 1169/2011.

Propisana su i izuzeća od obveze označavanja nutritivne tablice.

Relevantne odredbe: Prilog V. Uredbe (EU) br. 1169/2011 i Naputak o načinu primjene izuzeća od navođenja nutritivne deklaracije na hrani (Narodne novine, broj 79/17).

4.2. DODATNI OBVEZNI PODACI

Pored podataka iz točke 4. 1. Vodiča utvrđeni su dodatni obvezni podaci koji se moraju označiti na određenoj vrsti ili kategoriji hrane. Primjerice, voćni nektar kojem je dodano sladilo/sladila mora pored naziva hrane biti označen navodom „sa sladilom/sladilima“.

Također, dodatak pulpe ili čestica voćnog tkiva voćnom soku u količini većoj od one koja im je tehnološkim postupkom uklonjena, mora biti naveden na etiketi.

Relevantne odredbe: članak 10. i Prilog III. Uredbe (EU) br. 1169/2011.

- ▶ npr. Nektar od jabuke „sa sladilom/sladilima“.

4.3. OSTALA PRAVILA OZNAČAVANJA

Označavanje mora biti sukladno i drugim pravilima propisanim Uredbom (EU) br. 1169/2011 kao što su primjerice odredbe:

- članka 7. Prakse poštenog informiranja
- članka 12. Dostupnost i položaj obveznih informacija o hrani
- članka 13. Prezentiranje obveznih podataka
- članka 15. Jezični zahtjevi
- članka 14. Prodaja na daljinu
- članka 16. Izostavljanje određenih obveznih podataka.

4.4. OZNAČAVANJE SERIJE ILI LOTA

Serijski ili lot je obvezni podatak koji mora biti označen na pretpakiranoj (zapakiranoj) hrani pa tako i na voćnim sokovima i njima sličnim proizvodima.

Relevantne odredbe: Pravilnik o oznakama ili znakovima koji određuju seriju ili lot kojem hrana pripada (Narodne novine, broj 26/13).

- ▶ npr. L 150320 1

„Srodni“ proizvodi koji nisu opisani tj. definirani Pravilnikom definiraju se kao bezalkoholna pića tj. napitci te se stavljaju na tržište pod opisnim nazivima koji uključuju navod „bezalkoholno piće od jabuke s...“ ili „napitak na bazi soka od jabuke i...“.

4.5. NAZIV PROIZVODA PREMA UPOTREBI VOĆNE VRSTE

Za sve regulirane proizvode naziv voćne vrste mora biti naveden kao dio naziva proizvoda;

- ▶ npr. sok od grejpa, nektar od jagoda
- ▶ npr. sok od jabuke i kruške ili sok od naranče i grejpa

Kada proizvod potječe od samo jedne vrste voća, riječ “voće” zamjenjuje se nazivom te vrste voća, a za proizvode koji potječu od dvije ili više vrsta voća naziv proizvoda mora biti stavljen od popisa voća upotrijebljenog u proizvodnji, prema padajućem redoslijedu s obzirom na volumen voćnih sokova ili kaša, kao što je navedeno u popisu sastojaka.

U slučaju proizvoda proizvedenih od tri ili više vrsta voća, navođenje upotrijebljivog voća se može zamijeniti riječima: “nekoliko vrsta voća” ili sličnim riječima, ili brojem upotrijebljenih vrsta voća.

- ▶ npr. voćni sok multivitamin (voćni sok od jabuke, naranče, ananasa i breskve)
- ▶ npr. nektar multivitamin (nektar od jabuke, naranče, banane i breskve).

4.6. NAVODI UZ NAZIV HRANE

Za mješavine voćnog soka i voćnog soka od koncentriranog voćnog soka, te voćnog nektara proizvedenog u potpunosti ili djelomično od jednog ili više koncentriranih proizvoda, označavanje mora uključiti sljedeći navod:

“od koncentriranog...” odnosno “djelomično od koncentriranog...”.

- ▶ npr. voćni sok od naranče (voćni sok proizveden od koncentriranog soka naranče)
  - ▶ npr. nektar od naranče (nektar proizveden od koncentriranog soka naranče)
- ovaj podatak se mora nalaziti u blizini naziva proizvoda, istaknut u odnosu na pozadinu i mora biti jasno vidljiv.

4.7. PRAKSA POŠTENOG INFORMIRANJA POTROŠAČA

Nisu dozvoljeni navodi „bez bojila/aroma“ na voćnim sokovima budući da je zabranjeno bojenje ili aromatiziranje voćnih sokova.

Nije ispravno „Sok od naranče“ označiti navodom „bez dodanog šećera, sadrži prirodno prisutne šećere“ s obzirom da u voćne sokove nije dozvoljeno dodavati šećere.

Tvrdnja kojom se izjavljuje da šećeri nisu dodani **voćnom nektaru** i bilo koja tvrdnja za koju je vjerojatno da ima isto značenje za potrošača, može se staviti samo ako proizvod ne sadrži nikakve dodane monosaharide ili disaharide ili bilo koju drugu hranu koja se koristi zbog svojih svojstava zaslađivanja, uključujući sladila kao što je definirano u Pravilniku o prehranbenim aditivima. Ako su šećeri prirodno prisutni u voćnom nektaru,

na etiketi se također mora nalaziti sljedeći navod: »sadrži prirodno prisutne šećere«;

Na soku od jabuke proizvedenom od koncentriranog jabučnog soka ne smiju pisati navodi tipa „*prirodni sok od jabuke*“ ili „*čisti sok od jabuke*“ ili drugi navodi s istim značenjem budući da je proizvod po definiciji dobiven izravno iz voća.

Navod „*bez konzervansa*“ nije dozvoljen na voćnim sokovima, nektarima i svim drugim proizvodima kojima su propisani dozvoljeni sastojci i tvari te postupci koji se koriste u proizvodnji. Tako se u voćnim sokovima i nektarima ne smije koristiti konzervans jer im se trajnost osigurava isključivo termičkom obradom. Navod nije dozvoljen ni pri označavanju bezalkoholnih pića kod kojih je za hladnu sterilizaciju korišten dimetildikarbonat E242.

Nije dopušten slikovni prikaz ili navod samo jedne vrste voća u voćnom soku proizvedenom od više vrsta voća, kao što je slika breskve i navod „breskva“ na prednjoj strani ambalaže kod soka koji je proizveden od jabuke, manga, marakuje i breskve.

4.8. DOBROVOLJNE INFORMACIJE

O korištenju navoda „**100% voće**“ odlučuje sam subjekt u poslovanju s hranom, pri čemu isti mora voditi računa da je taj navod u skladu sa praksom poštenog informiranja potrošača o hrani koja je propisana člankom 7. Uredbe (EU) br. 1169/2011 odnosno da ne obmanjuje krajnjeg potrošača, između ostalog, glede karakteristika hrane, posebno njezine prirode, svojstava, sastava, postupka proizvodnje ili ukazivanjem na posebne karakteristike hrane kad zapravo sva slična hrana posjeduje takve karakteristike.

PRILOG I.

Označavanje voćnih sokova i njima sličnih proizvoda

1. Primjer: VOĆNI SOK

Naziv proizvoda: Sok od jabuke

Neto količina: 1 L

Najbolje upotrijebiti do datuma otisnutog na proizvodu.

Uputa za upotrebu: Prije otvaranja promućkati.

Uvjeti čuvanja: Čuvati na hladnom mjestu i nakon otvaranja potrošiti u roku od tri dana

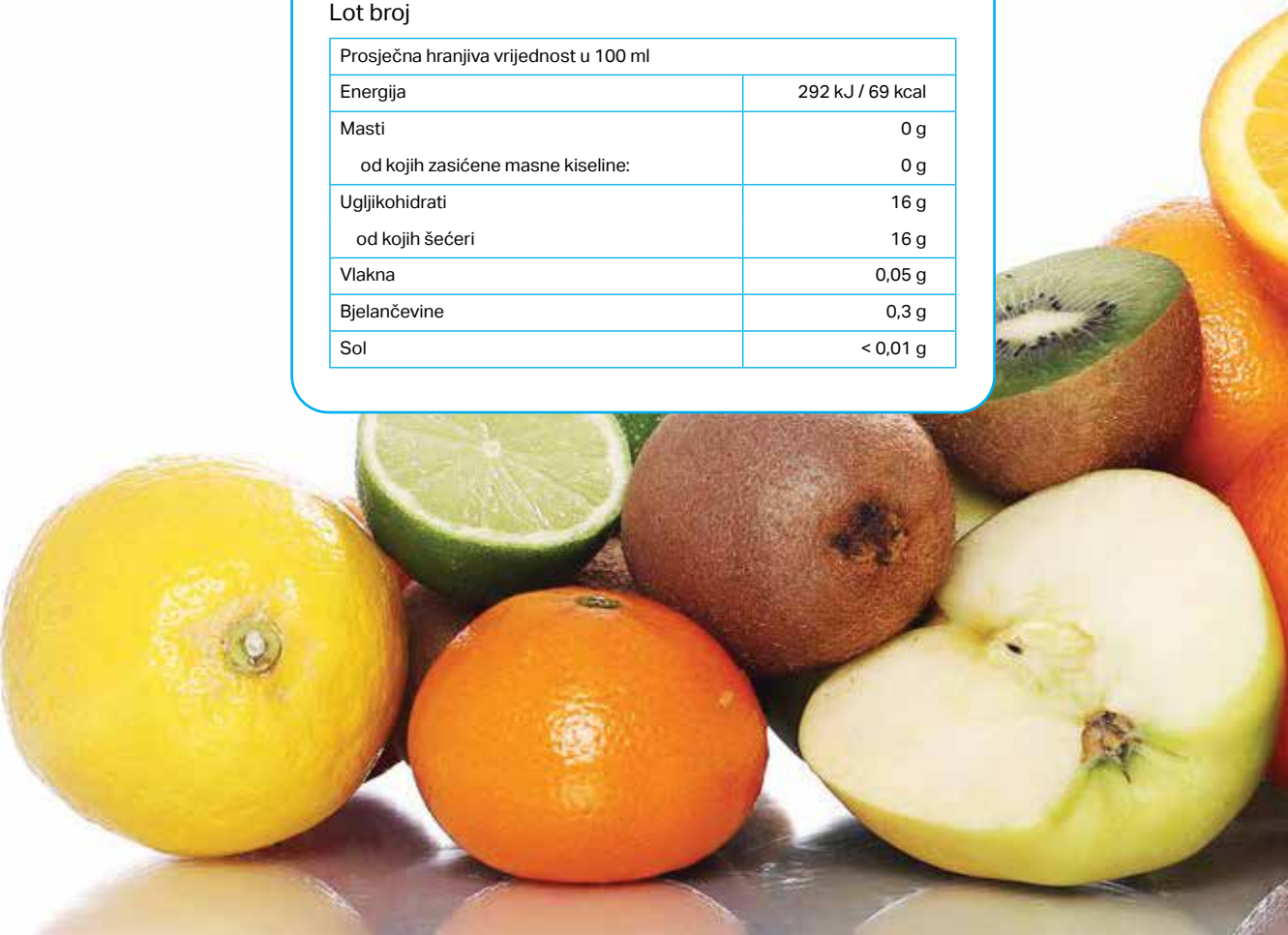
Proizvođač: Sokovi d.o.o. Tomislavova cesta 54, 10341 Lonjica, Hrvatska

Zemlja podrijetla: Hrvatska

*Zemlja podrijetla nije obavezni podatak, ali se može navesti dobrovoljno.

Lot broj

Prosječna hranjiva vrijednost u 100 ml	
Energija	292 kJ / 69 kcal
Masti	0 g
od kojih zasićene masne kiseline:	0 g
Ugljikohidrati	16 g
od kojih šećeri	16 g
Vlakna	0,05 g
Bjelančevine	0,3 g
Sol	< 0,01 g

2. Primjer: VOĆNI NEKTAR

Naziv proizvoda: Nektar od ananasa od koncentriranog soka ananasa

Udio voća: najmanje 50 %.

Sastojci: voda, koncentrirani sok od ananasa, šećer

Neto količina: 1 L

Najbolje upotrijebiti do datuma otisnutog na proizvodu.

Uputa za upotrebu: Prije otvaranja promućkati.

Uvjeti čuvanja: Čuvati na čistom i suhom mjestu. Otvoren proizvod treba čuvati u hladnjaku i potrošiti u roku od 3 dana.

Proizvođač: Sokovi d.o.o. Tomislavova cesta 54, 10341 Lonjica, Hrvatska

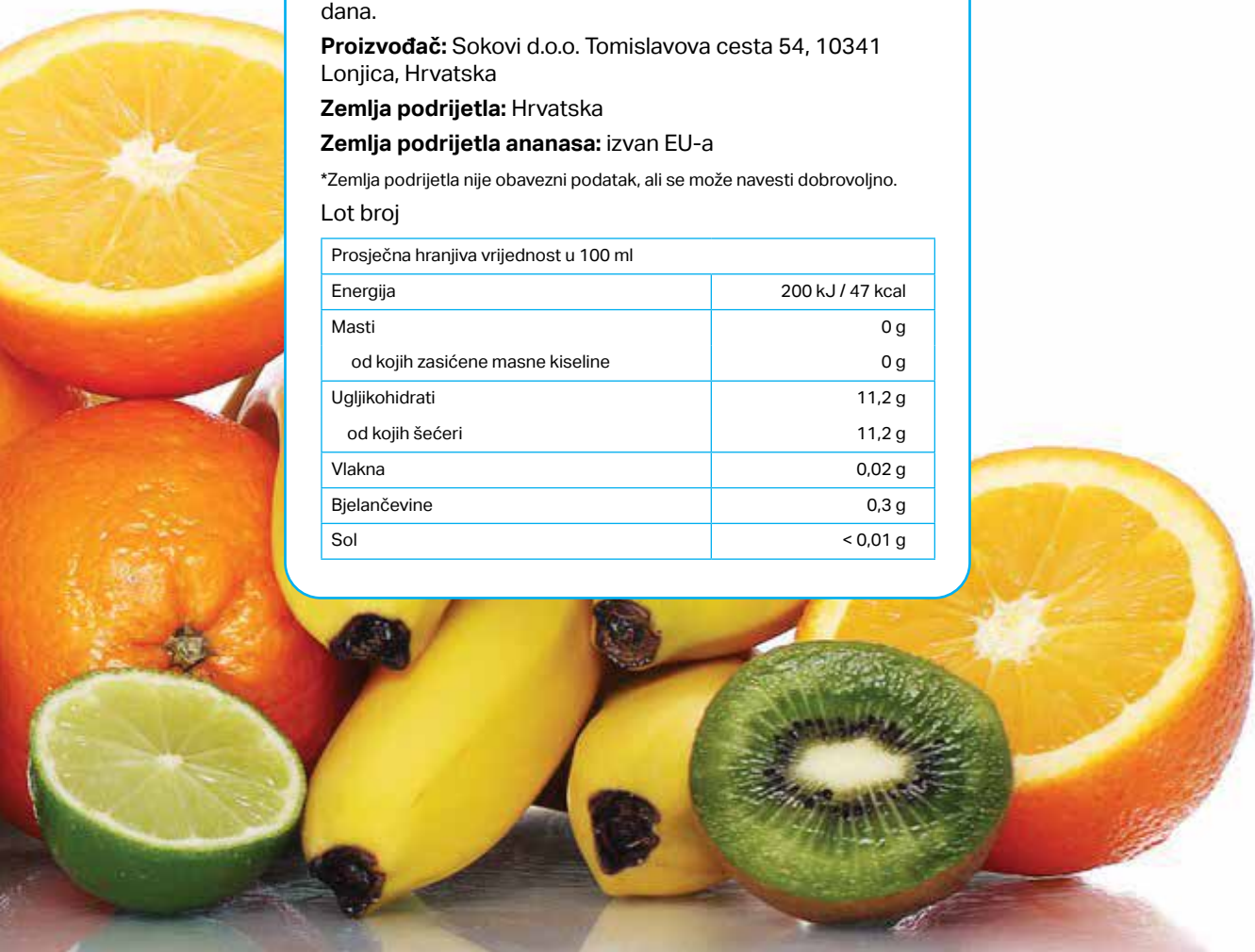
Zemlja podrijetla: Hrvatska

Zemlja podrijetla ananasa: izvan EU-a

*Zemlja podrijetla nije obavezni podatak, ali se može navesti dobrovoljno.

Lot broj

Prosječna hranjiva vrijednost u 100 ml	
Energija	200 kJ / 47 kcal
Masti	0 g
od kojih zasićene masne kiseline	0 g
Ugljikohidrati	11,2 g
od kojih šećeri	11,2 g
Vlakna	0,02 g
Bjelančevine	0,3 g
Sol	< 0,01 g

VODIČ ZA STAVLJANJE
NA TRŽIŠTE VOĆNIH
SOKOVA I NJIMA
SLIČNIH PROIZVODA
NAMIJENJENIH ZA
KONZUMACIJU

MINISTARSTVO
POLJOPRIVREDE